

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 91/2019-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. mája 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpenej JUDr. Viktorom Novýsedlákom, L. Svobodu 2674/1, Poprad, advokát, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd uzneseniami Okresného súdu Košice I č. k. 41 C 105/2016-62 zo 14. júla 2016 a č. k. 41 C 105/2016-177 z 22. novembra 2017, uzneseniami Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 543/2016 z 31. januára 2017 a sp. zn. 1 Co 28/2018 zo 16. februára 2018 a uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 187/2018 a sp. zn. 4 Cdo 188/2018 zo 6. decembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE],

██████████ (ďalej aj „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“), uzneseniami Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 41 C 105/2016-62 zo 14. júla 2016 a č. k. 41 C 105/2016-177 z 22. novembra 2017, uzneseniami Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co 543/2016 z 31. januára 2017 a sp. zn. 1 Co 28/2018 zo 16. februára 2018 a uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 187/2018 a sp. zn. 4 Cdo 188/2018 zo 6. decembra 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

2. Ako z obsahu sťažnosti vyplýva, sťažovateľka je žalobkyňou v súdnom spore vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 41 C 105/2016 proti žalovaným o určenie vlastníckeho práva. V rámci tohto súdneho konania sa sťažovateľka návrhom domáhala aj vydania neodkladného opatrenia, aby súd zakázal žalovaným v 1. a 2. rade nakladať s pozemkami, ktoré sú predmetom sporu. Napadnutým uznesením č. k. 41 C 105/2016-62 zo 14. júla 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 41 C 105/2016-114 zo 7. novembra 2016 okresný súd návrh sťažovateľky na neodkladné opatrenie zamietol.

Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom namietala, že napadnuté uznesenie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z nesprávne zisteného skutkového stavu. Krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 1 Co 543/2016 z 31. januára 2017 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil, pričom mal svoje rozhodnutie odôvodniť tým, že sťažovateľka sa domáhala ochrany práva, ktoré vlastne nemá, respektíve ho nepreukázala na základe listinných dôkazov.

Ďalším namietaným uznesením č. k. 41 C 105/2016-177 z 22. novembra 2017 okresný súd zamietol návrh sťažovateľky na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala zákazu fyzicky a právne nakladať s pozemkami, ktoré sú predmetom sporu, keďže vlastníci začali s ich úpravou.

Aj proti tomuto v poradí druhému uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 1 Co 28/2018 zo 16. februára 2018 tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

3. Proti obom uvedeným uzneseniam krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a podľa § 420 ods. 1 písm. b) CSP, ktoré odôvodnila tým, že v konaní boli predložené listinné dôkazy, ktoré preukazujú oprávnenosť podanej žaloby aspoň v tej miere, že bola podľa sťažovateľky splnená podmienka danosti práva z hľadiska nariadenia neodkladného opatrenia, ktorého vydania sa sťažovateľka domáhala. Sťažovateľka tiež namietala argumentáciu súdu, ktorú považovala za arbitrárnu, nedostatočnú a nemajúcu oporu v zákone.

Najvyšší súd napadnutými uzneseniami sp. zn. 4 Cdo 187/2018 a sp. zn. 4 Cdo 188/2018 zo 6. decembra 2018 dovolania sťažovateľky odmietol z dôvodu, že dovolanie nemôže byť podané proti rozhodnutiu o neodkladnom opatrení, ktoré nemá charakter konečného rozhodnutia.

4. Sťažovateľka sa domnieva, že uvedeným postupom jej najvyšší súd odňal možnosť konať pred súdom, keďže nakladanie so sporným pozemkom *„má takú povahu, ktorá znemožňuje dosiahnuť pre sťažovateľku spravodlivé rozhodnutie vo veci“*. Sťažovateľka namieta, že krajský súd a najvyšší súd porušili jej základné právo na spravodlivé súdne konanie, keďže sa nespravovali zásadou vyslovenou v čl. 2 ods. 1 CSP, podľa ktorého musí byť ochrana ohrozených alebo porušených práv spravodlivá a účinná, rozhodnutiu musí predchádzať spoľahlivé zistenie skutkového stavu, t. j. dokazovanie zodpovedajúce garanciam spravodlivého procesu. Krajský súd a najvyšší súd podľa sťažovateľky svoje napadnuté uznesenia náležitým spôsobom neodôvodnili, sú rozporuplné a arbitrárne, pretože nereagujú relevantným a dostatočným spôsobom na právnu argumentáciu sťažovateľky, že v prípade nenariadenia neodkladného opatrenia bude jej vlastníckeho právo ohrozené. Taktiež súdy nijako nereagovali na námietku sťažovateľky, že dochádza k fyzickému znehodnocovaniu spornej parcely.

5. Sťažovateľka vyjadrila presvedčenie, že v jej prípade bolo uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu bezdôvodne znevýhodnené jej vlastnícke právo oproti vlastníckemu právu druhej strany sporu, t. j. vlastníckemu právu žalovaných, a preto došlo aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej takto nálezom rozhodol:

„Uzneseniami Okresného súdu Košice I č. 41C/105/20169-62, Krajského súdu Košice sp. zn. 1Co/543/2016 zo dňa 31.01.2017, Okresného súdu Košice I č. 41C/105/2016-177 Krajského súdu Košice sp. zn. 1Co/28/2018 zo dňa 16.02.2018, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/187/2018, sp. zn. 4Cdo/188/2018 zo dňa 6.12.2018, doručenom sťažovateľke 3.1. 2019 bolo porušené základné právo sťažovateľky vlastníť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesenie Okresného súdu Košice I č. 41C/105/20169-62, Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 1Co/543/2016 zo dňa 31.01.2017, Uznesenie Okresného súdu Košice I č. 41C/105/2016-177, Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 1Co/28/2018 zo dňa 16.02.2018 a Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/187/2018, sp. zn. 4Cdo/188/2018 zo dňa 6.12.2018, doručené sťažovateľke 3.1. 2019 sa zrušujú a vec vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľka má právo náhradu trov konania.“

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

13. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

14. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

15. Podľa § 357 písm. d) CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia.

III.

16. Podstata sťažnosti sťažovateľky spočíva v tvrdenom porušení jej základného práva na ochranu vlastníctva, základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ku ktorému malo dôjsť napadnutými uzneseniami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľky na nariadenie

neodkladného opatrenia. Týmto návrhom sa sťažovateľka v konaní o určenie vlastníckeho práva proti žalovaným domáhala vyslovenia zákazu nakladania (aj fyzicky aj právne) s pozemkami, ktoré sú predmetom sporu. Konajúce súdy napadnutými uzneseniami návrhom sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia nevyhoveli, ich rozhodnutia sú preto podľa sťažovateľky arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, založené na nesprávne zistenom skutkovom stave a zároveň nimi bolo „znevýhodnené“ vlastnícke právo sťažovateľky vo vzťahu k vlastníckemu právu žalovaných.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami okresného súdu č. k. 41 C 105/2016-62 zo 14. júla 2016 a č. k. 41 C 105/2016-177 z 22. novembra 2017

17. Vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy je právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Podstata a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (porovnaj m. m. III. ÚS 149/05, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd mohol domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

18. Napadnutými uzneseniami okresný súd rozhodol o dvoch návrhoch sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia. Proti obom napadnutým uzneseniam okresného súdu podala sťažovateľka odvolania, o ktorých krajský súd rozhodol uzneseniami sp. zn. 1 Co 543/2016 z 31. januára 2017 a sp. zn. 1 Co 28/2018 zo 16. februára 2018 tak, že uznesenia okresného súdu potvrdil. Sťažovateľka teda bola oprávnená podať proti napadnutým uzneseniam okresného súdu odvolanie (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky proti napadnutým uzneseniam okresného súdu vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný preto túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami krajského súdu sp. zn. 1 Co 543/2016 z 31. januára 2017 a sp. zn. 1 Co 28/2018 zo 16. februára 2018

19. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane vyslovil názor (zdôrazňujúc pritom závery rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská v. Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, najmä jeho body 51, 53 a 54), podľa ktorého, majú na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní je sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. napadnutému uzneseniu) odvolacieho súdu (porov. napr. III. ÚS 114/2010, I. ÚS 165/2010).

20. Uvedená zásada sa premietla aj do novej právnej úpravy zákona o ústavnom súde, ktorý v poslednej vete ustanovenia § 124 uvádza, že ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

21. Princíp zachovania lehoty po podaní dovolania aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ako aj zákonná úprava počítajúca plynutie lehoty dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku, však v každom prípade predpokladá riadne využitie mimoriadneho opravného prostriedku. O riadnom využití mimoriadneho opravného prostriedku pritom nemožno hovoriť v prípade, že je podaný neoprávnenou osobou, je podaný po lehote, je podaný bez povinného právneho zastúpenia advokátom, prípadne ak je podaný proti rozhodnutiu, proti ktorému právna úprava možnosť podať mimoriadny opravný prostriedok nepripúšťa. V opačnom prípade by sme totiž pripustili možnosť špekulatívneho predlžovania lehoty na podanie ústavnej sťažnosti.

22. O tento prípad ide aj vo veci sťažovateľky. Sťažovateľka dovolaním napadla dve uznesenia krajského súdu, ktorými krajský súd ako súd odvolací rozhodoval o návrhu sťažovateľky na vydanie neodkladného opatrenia v konaní, kde meritum veci predstavuje určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

23. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

24. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí za splnenia podmienok uvedených pod písmenom a) až f).

25. Ústavný súd si je vedomý toho, že prijatím Civilného sporového poriadku sa zmenila koncepcia právnej úpravy predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorej bolo cieľom predbežných opatrení dočasne upraviť pomery strán sporu a následne rozhodnúť vo veci samej, resp. cieľom bolo eliminovať ohrozenie budúcej exekúcie. Nová právna úprava pripúšťa nariadenie neodkladného opatrenia, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej (§ 330 ods. 2 CSP), na rozdiel od úpravy podľa Občianskeho súdneho poriadku, pri ktorej dočasnosť predbežných opatrení vylučovala možnosť takého výroku, ktorý by bol obsahovo totožný s výrokom vo veci samej.

Vo veci sťažovateľky však nešlo o prípad trvalej úpravy pomerov, ale o návrh, ktorým sa malo zabrániť žalovaným nakladať s nehnuteľnosťami do vyriešenia sporu v merite veci, teda určenia vlastníckeho práva. Oba návrhy na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré boli podané v priebehu konania o merite veci, boli okresným súdom zamietnuté a krajský súd ako súd druhej inštancie dvakrát zamietnutie návrhu potvrdil. V žiadnom prípade preto nemôžeme hovoriť o tom, že by v prípadne namietaných uznesení krajského súdu vo veci sťažovateľky išlo o rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, tak ako to predpokladá ustanovenie § 420 CSP.

26. Ustanovenie § 421 ods. 1 CSP pripúšťa možnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Zároveň však samotná zákonná úprava v § 421 ods. 2 CSP vylučuje možnosť podať dovolanie proti rozhodnutiam odvolacieho súdu, ktorými odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). Z možnosti podať dovolanie je tak vylúčené aj uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia [§ 357 písm. d) CSP].

27. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, proti ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný, nemožno prihliadať na rozhodnutie najvyššieho súdu o jeho odmietnutí v súvislosti s plynutím dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti (predtým § 53 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov; teraz § 124 zákona o ústavnom súde) (m. m. II. ÚS 103/09, I. ÚS 49/02, I. ÚS 134/03, I. ÚS 209/03). Neprípustné dovolanie nemožno totiž z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy považovať za účinný a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorý je predpokladom (podmienkou) podania sťažnosti na ústavnom súde podľa tohto článku ústavy, a na jeho podanie nie je preto z hľadiska

plynutia uvedenej lehoty na podanie sťažnosti na ústavnom súde možné prihliadať (IV. ÚS 163/2018).

28. Vzhľadom na už uvedené preto ústavný súd musí konštatovať, že sťažovateľka podala mimoriadny opravný prostriedok, dovolanie, proti napadnutým uzneseniam krajského súdu, predmetom ktorých bolo rozhodovanie o nariadení neodkladného opatrenia, hoci zákon možnosť podať tento mimoriadny opravný prostriedok proti takému rozhodnutiu nepripúšťa. V prípade sťažovateľky nemožno hovoriť o riadnom vyčerpaní opravného prostriedku, a preto nemožno lehotu na podanie ústavnej sťažnosti počítať od momentu, keď bolo sťažovateľke doručené rozhodnutie najvyššieho súdu o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku, ale od momentu, keď napadnuté uznesenia krajského súdu (uznesenia o odvolaní) nadobudli právoplatnosť.

29. Z obsahu sťažnosti nevyplýva deň právoplatnosti napadnutých uznesení krajského súdu, keďže sťažovateľka riadne zastúpená právnym zástupcom mylne orientovala svoju pozornosť na deň, keď jej boli doručené rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní, a navyše žiadne z napadnutých uznesení k svojej ústavnej sťažnosti nepriložila. Ústavný súd však dopytom na okresnom súde zistil, že napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 Co 543/2016 z 31. januára 2017 nadobudlo právoplatnosť 4. apríla 2017 a napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 Co 28/2018 zo 16. februára 2018 nadobudlo právoplatnosť 13. marca 2018. Sťažnosť sťažovateľky bola ústavnému súde doručená 4. marca 2019, teda celkom zjavne po uplynutí lehoty dvoch mesiacov vo vzťahu k uvedeným napadnutým uzneseniam krajského súdu.

30. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) ako podanú oneskorene.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 187/2018 a sp. zn. 4 Cdo 188/2018 zo 6. decembra 2018

31. Napadnutým uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 187/2018 a sp. zn. 4 Cdo 188/2018 zo 6. decembra 2018 boli dovolania sťažovateľky podané proti uzneseniam krajského súdu sp. zn. 1 Co 543/2016 z 31. januára 2017 a sp. zn. 1 Co 28/2018 zo 16. februára 2018 odmietnuté, ako sťažovateľka sama v sťažnosti uvádza, z dôvodu, že dovolanie nemôže byť podané proti rozhodnutiu o neodkladnom opatrení, ktoré nemá charakter konečného rozhodnutia.

32. Týmito rozhodnutiami došlo podľa sťažovateľky k odňatiu možnosti konať pred súdom, keďže nakladanie s pozemkom má takú povahu, ktorá znemožňuje pre sťažovateľku spravodlivé rozhodnutie vo veci. Zo strany žalovaných totiž dochádza k výraznému fyzickému znehodnoteniu charakteru a využiteľnosti sporného pozemku.

33. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

34. Ústavný súd poukazuje aj na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa

ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01, IV. ÚS 163/2018).

35. Postup najvyššieho súdu, ktorý odmietol dovolania sťažovateľky proti uzneseniam krajského súdu vo veci nariadenia neodkladného opatrenia, keďže ide o rozhodnutia, proti ktorým právna úprava Civilného sporového poriadku neumožňuje podať dovolanie, nemožno považovať za postup, ktorý by bol spôsobilý porušiť sťažovateľkou označené základné práva na ochranu vlastníctva a súdnu ochranu. Navyše je tiež potrebné podotknúť, že sťažovateľka, riadne zastúpená advokátom, v sťažnosti okrem nespokojnosti s výsledkom konania o jej návrhu na vydanie neodkladného opatrenia neuviedla žiadne konkrétne okolnosti, pochybenia v postupe najvyššieho súdu, prípadne nedostatky jeho odôvodnenia a namietané uznesenia ani k ústavnej sťažnosti nepriložila.

36. Pokiaľ ide o rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva, táto vylučuje aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na rozhodovanie v otázke predbežných opatrení (neodkladných opatrení), pretože nie sú rozhodnutiami o občianskych právach alebo záväzkoch (pozri rozhodnutie *Apis versus Slovenská republika* z 10. 1. 2000, č. 39754/98, v ktorom sa konštatovala neaplikovateľnosť čl. 6 *ratione materiae* v konaní o zrušení predbežného opatrenia).

Keďže v tomto prípade sa sťažovateľka návrhom na vydanie neodkladného opatrenia domáhala dočasnej úpravy pomerov do skončenia konania v merite veci o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam (pozri bod 25 uznesenia), čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva na konanie o neodkladnom opatrení v prípade sťažovateľky aplikovateľný.

37. Ústavný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej uznesenia najvyššieho súdu, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľky na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6

ods. 1 dohovoru, je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) ako zjavne neopodstatnenú.

38. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2019